

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо питань оподаткування операцій з ввезення на митну територію України транспортних засобів»
(р. № 3825 від 10.07.2020, н.д. А. Богданець та інш.)

1. Загальна характеристика законопроекту.

Проєктом закону пропонується внести зміни до Податкового кодексу України в частині звільнення від оподаткування операцій з постачання товарів, що класифікуються за такими групами, товарними позиціями та підкатегоріями УКТ ЗЕД: 8703 21, 8703 22, 8703 23, 8703 31, 8703 32, 8703 33 для осіб з інвалідністю I та II групи, законних представників недієздатної особи з інвалідністю I та II групи, законних представників дитини з інвалідністю I та II групи при наявності медичних показань для забезпечення автомобілем і відсутності протипоказань до керування ним з їх оплатою за власний рахунок. Протягом п'яти років з дня ввезення на митну територію України зазначені у цьому підпункті транспортні засоби можуть бути відчужені іншим особам лише після сплати такими особами всіх митних платежів не пізніше дня такого відчуження.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії законодавства ЄС, зобов'язань України в рамках Ради Європи, норм та принципів системи ГАТТ/СОТ.

Проєкт Закону за предметом правового регулювання належить до сфери **податків, включаючи непрямі**, які відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

В Європейському Союзі правовідносини, що належать до предмету правового регулювання проєкту Закону, регулюються:

1. Директива Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28.11.2006 року про спільну систему податку на додану вартість;
2. Директива Ради № 2008/118/ЄС від 16 грудня 2008 року стосовно загальних умов акцизного збору, що відміняє Директиву № 92/12/ЄЕС.

3. Відповідність законопроекту праву ЄС, зобов'язанням України в рамках Ради Європи, нормам та принципам системи ГАТТ/СОТ.

Комітет розглянув проєкт Закону на своєму засіданні 16 вересня 2020 року (протокол №46) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

Положення проєкту закону за предметом правового регулювання охоплюються статтею 353 Угоди Глави 4 «Оподаткування» Розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» та Додатком XXVIII до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, якою передбачається, що поступове наближення до структури оподаткування, визначеної у *acquis* ЄС, здійснюватиметься відповідно до Додатку XXVIII до цієї Угоди.

Відповідно до права Європейського Союзу оподаткування акцизним податком операцій з ввезення на митну територію ЄС транспортних засобів регулюються на рівні національного законодавства країн-членів Європейського Союзу.

Водночас, Додаток XXVIII до Глави 4 «Оподаткування» розділу V «Економічне і галузеве співробітництво» передбачає, що Україна зобов'язується поступово наблизити своє законодавство до законодавства ЄС щодо застосування Директиви Ради ЄС № 2006/112/ЄС від 28.11.2006 року про спільну систему податку на додану вартість протягом 5 років з дати набрання чинності цією Угодою, за винятком статей 5-8, 20, 33, 40-42, 79, 100-101, 123-130, 140-142, 145, 146 (1(«В»)), 147, 155, 164-166, 170-171, 175, 203, 205, 209, 210, 212, 219, 238-240, 245, 254, 258, 274-280, 293-294, 370-395, 396-400, 402-410, 411-413 (положення, що застосовуються до держав-членів ЄС); статей 281-294, 295-305, 306-325, 326-332, 333-343, 348-349, 358-369 (щодо спеціальних податкових режимів).

Відповідно до положень Статті 132 Глави 2 «Звільнення від оподаткування певних видів діяльності в суспільних інтересах» Розділу IX «Звільнення від оподаткування» Директиви Ради ЄС № 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість, держави-члени звільняють від оподаткування операції з постачання товарів, тісно пов'язаних із соціальним забезпеченням та роботою з соціального захисту, включаючи ті, що надаються будинками для людей похилого віку, органами, що регулюються публічним правом, або іншими органами, визнаними державою-членом як такі, що працюють в інтересах соціального добробуту.

Стаття 38 Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» передбачає, що особам з інвалідністю і дітям з інвалідністю надаються безоплатно або на пільгових умовах на підставі індивідуальної програми реабілітації послуги із соціально-побутового і медичного обслуговування, технічні та інші засоби реабілітації, вироби медичного призначення, а також автомобілі.

Таким чином, беручи до уваги, положення національного законодавства щодо визначення автомобілів товарами, що тісно пов'язані із «соціальним забезпеченням та роботою з соціального захисту», а також враховуючи адресатне призначення транспортного засобу, ввезення на митну територію України транспортних засобів для власного користування особами з інвалідністю, які в установленому порядку перебувають на обліку для отримання автомобіля в органах соціального захисту населення не суперечать вимогам Директиви Ради ЄС № 2006/112/ЄС про спільну систему податку на додану вартість.

Водночас, законопроект містить низку положень, які не узгоджуються з принципом правової визначеності. Зокрема, Уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю вказує на те, що:

- термінологічна конструкція «при наявності медичних показань для забезпечення автомобілем і відсутності протипоказань до керування ним» виписана таким чином, що вона стосується законних представників, а не осіб з інвалідністю. При цьому варто зазначити, що чинними нормативними актами на сьогодні визначено обов'язок забезпечувати автомобілем осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, а не їх законних представників;

- особи з інвалідністю матимуть змогу ввезти на митну територію України без сплати податків та інших обов'язкових платежів невизначену кількість транспортних засобів;

- ввезені транспортні засоби, що стали непридатними до використання раніше п'ятирічного віку, визначеного законопроектом, неможливо буде зняти з державної реєстрації, адже така можливість не визначена в проєкті акта;

- залишається не урегульованим питання взаємодії органів державної влади в частині інформування органу соціального захисту населення про ввезення особою з інвалідністю на територію України транспортних засобів на пільгових умовах;

- поза колом правового регулювання законопроектів залишається питання наявних на сьогодні обмежень, визначених Законом України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів», та обов'язковості сплати збору на державне пенсійне страхування при реєстрації відповідного транспортного засобу. При цьому сума вказаного збору є значною для людей з інвалідністю та може стати для них невід'ємним фінансовим тягарем;

- в законопроекті згадуються категорії дітей з інвалідністю, яких не існує в законодавстві;

- виглядає сумнівним також перелік категорій, яким законопроектом пропонується надати право на ввезення на територію України відповідного транспортного засобу на пільгових умовах, до яких включені тільки особи з інвалідністю I та II групи, законні представники недієздатних осіб з інвалідністю I та II групи, законні представники дітей з інвалідністю I та II групи. Тобто, ігнорується значна кількість осіб з інвалідністю, які сьогодні за законом мають право на отримання від держави автомобіля на безоплатних і пільгових умовах або не мають такого права, шляхом виокремлення лише деяких з цих категорій.

Вищезазначені положення, запропоновані законопроектом, можуть призвести до перекручування змісту тексту закону і помилок у процесі його застосування. Тому в запропонованій редакції проєкт закону не відповідає принципу правової визначеності, а тому суперечить вимогам статті 282 Угоди про асоціацію, відповідно до якої сторони зобов'язались підтримувати ефективне та передбачуване законодавче середовище для суб'єктів господарської діяльності, що займаються бізнесом на своїй території, належним чином враховуючи вимоги правової визначеності та пропорційності.

Виходячи із вищезазначеного, положення проєкту закону суперечать міжнародно-правовим зобов'язанням України в сфері європейської інтеграції та потребують доопрацювання з метою відповідності його тексту вимогам статті 282 Угоди про асоціацію.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/167982 від 25.09.2020

201787